

Uued teadusdoktorid

Meditsiinidoktor Pirje Hütt

18. juunil 2012 kaitses TÜ mikrobioloogia instituudi doktorant Pirje Hütt meditsiinidoktori väitekirja „Functional properties, persistence, safety and efficacy of the potential probiotic lactobacilli”. Tööd juhendas TÜ meditsiinilise biotehnoloogia juhtivteadur Marika Mikelsaar ja oponentideks prof Seppo Salminen Turu Ülikoolist. Töö tulemusena selgus, et *in vitro* uuringutes omas *L. fermentum* ME-3 suuremat antioksidatiivset aktiivsust võrreldes teiste uuritud probiootikumidega. Sümbiootikumi tarbimine vähendas süsteemset oksidatiivset stressi, mis väljendus veres väikse tihedusega lipoproteiinide dieenkonjugaatide (BDC-LDL) sisalduse vähenemises. Selgitati laktobatsillide koloniseerimisvõimet selgitatavate *in vitro* uuringute sobivus hilisemate inimuuringute eelastmena. Probiootikumide ohtust selgitavate *in vitro* uuringute (hemolüütilise aktiivsuse ja ülekantava antibiootikumiresistentsuse määramine) ja loomkatsetega tuvastati 5 probiootikumi ja *L. plantarum* TENSIA ohutus. Suurtes annustes kapsuleeritud potentsiaalsete probiootiliste laktobatsillide ja probiootikumina patenteeritud *L. plantarum* TENSIA tarbimine ei põhjustanud raskeid seedetraktivaevusi ega olulisi muutusi verenäitajates.

Neuroteaduste doktor Kairit Joost

29. juunil 2012 kaitses TÜ Kliinikumi geneetikakeskuse meditsiinigeneetik Kairit Joost neuroteaduste doktori väitekirja „Selective screening of metabolic diseases in Estonia: the application of new diagnostic methods”. Tööd juhendasid prof Ursel Soomets (TÜ biokeemia instituut), prof Katrin Õunap (TÜ lastekliinik), vanemteadur Kalle Kilk (TÜ biokeemia instituut) ja dr Riina Žordania (TÜ Kliinikumi geneetikakeskus) ning oponentideks prof Elisabeth Holme Göteborgi Ülikoolist. Töös käigus rakendati Eestis kliinilise praktikasse karnitiini estrite analüüs, mis võimaldab ühel mõttelisel iseloomustada kõigi erinevate rasvhapete metabolismi. Kõige sagedamini esinev rasvhapete oksüdatsiooni defekt Eestis on pika ahelaga hüdroksüatsüülkoensüüm A defitsiit, mille esinemissagedus on 1 juht 91 670 vastsündinu kohta. Mitokondriaalse energiatootmise häirete diagnostikas hinnati eelnevalt väljatöötatud diagnostilise algoritmi kliinilist efektiivsust. Tulemustest järeldub, et kasutatud algoritm võimaldab diagnoosida enamikku vastsündinu- ja imikueas avalduvatest haigusjuhtudest. Mitokondriaalsete haiguste esinemissagedus Eestis on 1 juhtum 20 746 elussünni kohta. Uute diagnostikameetodite kasutuselevõtmine võimaldab diagnoosida patsientidele asjakohase ravi, mis võib olla elupäästev.

Meditsiinidoktor Innar Tõru

28. augustil 2012 kaitses TÜ psühhiaatriakliiniku vanemassistent Innar Tõru meditsiinidoktori väitekirja „Serotonergic modulation of CCK-4-induced panic”. Tööd juhendasid prof Veiko Vasar ja prof Eduard Maron TÜ psühhiaatria kliinikust ning dotsent Jakov Šlik Ottawa Ülikoolist, oponentideks prof Michael Kellner Hamburgi Eppendorfi Kliinikumi psühhiaatria ja psühhoteeraapia kliinikust.

Töö tulemusena selgus, et trüptofaani depletsioonist tingitudaju serotoniinitaseme ajutine alandamine ei kõrvaldanud tsitalopraamiga paranenud paaanikahäirega haigetel kolestsüstokiniini tetrapeptiidiga (CCK-4) provokatsioonil avalduvat tsitalopraami paanikavastast toimet. Trüptofaani hüdroksülaasi 2 isovormi polümorfism 1386494A/G seostus positiivselt CCK-4-st tingitud paanikahoogudega tervetel vabatahtlikel, kusjuures G/G-genotüübi ja G-alleeli esinemissagedus oli oluliselt suurem uuritavatel, kellel tekkis provokatsiooni käigus paanikahoog. Serotoniintransportija sidumisvõime (5-HTT BP_{ND}) oli paanikahäirega meestel tervetest meestest oluliselt suurem 20-st uuritud ajupiirkonnast 13-s. Sama haigusega naistel selliseid muutusiaju serotoniintransportija sidumisvõimes ei tuvastatud.